

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Grzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-6
Administracja - 10-11-6

Przenumerata miesięcznie zł. 4
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 60 gr.

№ 195

Rok II.

GRODNO

czwartek 16 lipca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpalitowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Na marginesie sprawy teatralnej

Dokończenie.

Ostatnie posiedzenie R.M. w sprawie teatralnej miało jeszcze momenty wesołe, naogół jednak rzecz biorąc, stwierdzić należy, że kompromitacja miasta na wesoło została już zakończona i rozpoczęła się kompromitacja na smutno. Jest to już znaczącej gorzej zarówno dla kompromitujących jak i kompromitowanych.

Wbrew utartemu zwyczajowi pozostawiania rzeczy wesołych na zakończenie, mamy je tu na początku, o smutnych zaś pomówimy w końcu. Przedewszystkiem tedy, co do kandydatury dyr. Rychłowskiego — omawianej na R. M., to zaiste oiekawo byłoby wiedzieć jakie były inne kandydatury na to stanowisko, skoro wśród nich na wyróżnienie zasłużył sobie dyr. Rychłowski, który w roku ubiegłym otrzymawszy aż i słownie jeden głos, przepadł nawet wśród podobnych kandydatów jak p. Siewierski.

Pan Dyr. Rychłowski pamięta nazwiska kończącego się na „ski” niewątpliwie musi być letwinem, jak na to wskazuje jego upór, z jakim wchodzi na tym gruncie z którego wypell go w roku przeszłym.

Obecnie wyprawa Dyr. Rychłowskiego na gród Batorowy uwięzioną została pomyślnym rezultatem — został wybrany na kierownika teatru miejskiego i tym razem więcej niż jednym głosem — ba, mało tego, że wybrany, maluczko — a wysłane będą posły, aby objął swoje stanowisko ministra bez teki.

Miasto ma już Dyrektora teatru i Dyrektora teatru ma już posadę, obecnie brak tylko drobności, a mianowicie — teatru, który jest obecnie w ręku prawnego posiadacza i niewiadomą kiedy będzie vacat.

Na razie p. Dyr. Rychłowski będzie otrzymywał z Kasy m. Grodna coś widocznego w rodzaju emerytury, której mu Wilno poskapilo, i ma prawo nosić tytuł honorowego rezydenta, co niewątpliwie będzie przez p. Prezydenta wniesione na najbliższą R. M. i „jednogłośnie” przez prezesa R. M. niewątpliwie uchwalone.

Rola p. Rychłowskiego do owej błogosławionej chwili, w której będzie mógł dobrać się do miodu teatralnego, ograniczać się będzie do niezbyt narkotycznych posiedzeń w gab. Prezydenta, gdzie we dwóch, a niekiedy we trzech z prezesem R. M., jako znawcą spraw teatralnych, będą snuli złote plany, mające się zacić wiedy, gdyż narezucie bez o-

bawy ze strony źle wychowanego komornika, nie mającego najmniejszego respektu dla Magistratu, będą mogli narezucie wejść do teatru, za kulisy i korzystać z wszelkich przywilejów, jakia kulisy, obowiązane dawać ojcom miasta, czego ten gbur Skąpski ani rusz zrozumieć nie chciał.

Pan Prezydent, jako kapany w gorącej wodzie, nie chciał tej palącej sprawy odkładać do terminu oznaczonego w greckim kalendarzu i proponował aby p. Rychłowski zebrał trupe i uuchomił teatr w Domu Żołnierza. Pan Prezydent czyniąc podobnie stylową propozycję, nie liczył się z tem, że jeżeli chodziło o dyrektorstwo p. Rychłowskiego w teatrze żołnierskim to mógłby on tam zostać, jedynie vice dyrektorem, gdyż instytucja ta ma już swego dyrektora — p. Dolińskiego. Jeżeli zaś miała to być uczeska Magistratu pod opiekunozę skrzydła wojskowości, to ta ostatnia dość już miała niepożądanego opiekownika się „Zrzeszeniem” i powtórnym prób robić by się prawdopodobnie nie zgodziła, tembardziej dziś, po wyroku Sądu, a więc w warunkach w których ozylnie podobne ekstrawagancje przystoj jedynie naszemu Magistratowi.

Słodko — kwaśne, że się tak wyrazimy, gdyż wesołe, a jednocześnie smutne wrażenie robi wyznanie Rady prawnej Nielubowicza, ucytowane R. M., że Sąd do skargi magistrackiej odnosił się nieprzychylnie.

Wyznanie to byłoby, jak wszystkie dotąd sprawy teatralne, arcywesołe, gdyby niejednocześnie skarga, jaką wniósł R. Pr. w obliczu prześwietnej R. M. na Sędziego Pokoju I go Okręgu, że tenże umyślnie nie wyznaczył sprawy Magistratu i niejako kłamał, że brak mu już wolnych dni, gdy tymczasem, jak się przekonał R. Pr. wolne dni, wbrew twierdzeniu Sędziego były.

Podobne słowa wypowiedziane w publicznym miejscu przez adwokata i to w dodatku Radę prawną zarządu miasta są dziwne i pomimo całej rozbrajającej naiwności, wawel uśmiechu politowania, wywołują nie są w stanie. Są prosto smutne, przykre i na tym właśnie punkcie kończy się kompromitowanie miasta na wesoło.

Radca Prawny pociesza się, że pomimo nieprzychylnego stanowiska, zajętego przez Sąd w stosunku do Magistratu i że się tak wyrazimy sztykan, jakich ze strony Sądu doświadcza ta pokrzywdzona instytu-

cja, pomimo przewidzianego przez R. Pr. wzajemnego powództwa, jakie ma, wedle jego zdania, wytoczyć dyr. Skąpski, a więc przewleczenia sprawy eskmjsji Skąpskiego w niestożozon-sé, jednak „podstawy prawne są po stronie Magistratu”.

Jeżeli są to podobne podstawy, na jakich opiera się oskarżenie rzuczone Sędziemu Pokoju I go Okręgu, to istotnie słuszny jest powód R. Pr. do radości.

Następnym smutnym faktem kompromitacji miasta było bezprzykładne nawoływanie na R. Miejskiej członków frakcji żydowskiej aby ci namawiali społeczeństwo żydowskie do bojkotowania teatru polskiego dlatego, że teatr ten prowadzi człowiek, którego pewne jednostki, wbrew prawu, wygryźć chcą z teatru. Że to uczynił prezes R. M. (i to takiej rady, która sama przyznaje, że sama z sobą rady sobie dać nie może, będąc moeno już sflatygowaną i wiekową) a więc osoba, która tak dobrze znajduje się na tem stanowisku, jak mogła się nie znaleźć przy innych okolicznościach, to ostatecznie — jeśli że możnaby darować. Że jednak ów prezes R. M. jest jednocześnie adwokatem i byłym do niedawna sędzią i dziś domaga się bojkotu człowieka, prowadzącego kulturalną placówkę i restytuowanego w swych prawach przez Sąd, tego inaczej jak wstyd — m i hańba miasta nazwać nie możemy.

Jeżeli p. Hrbaczewski tego nie pojmuje, tem większy wstyd dla miasta, że ma ono podobnego prezesa Rady Miejskiej.

Pisząc pod tym aktem hańby miasta poleżył Prezydent nazywając w ferworze nieobliczalnej pasji dyr. Skąpskiego „przybłądą”.

Człowieka, który stworzył teatr tutejszy, pracował z zaparciem się przez 4 lata nad podniesieniem tej placówki, który od szeregu lat pracował na kresach dla Polski i jej kultury, człowieka którego b. Dow. Korp. Gen. Malozewski za powyższe zasługi przedstawił do orderu „Polonia Restituta”. Ba, które go zdrowie wznosił i zasługi podnosił przy każdej okazji tenże sam Prezydent, niedalej, jak na prywatnem przyjęciu u dyr. Skąpskiego na 5 dni przed połączeniem się do Zrzeszenia, przeciwko wyuczonemu 5 dni temu pod niebiosy Skąpskiemu. Czyżby dla tego, że urodził się w t. zw. Galloji?

Co właściciel myślał p. Prezydent używając słowo „przybłąda”.

Jeżeli powiedział to w znaczeniu przybysz a więc nie mający szęsoia urodzić w Grodnie, to przecież niewiele wybitnych jednostek, działających na tutejszym gruncie,

dstąpiło tego szczęścia i zaszczytu, tylko, że jedni są przybyszami od lat 4, czy 5, jak np. przykład dyr. Skąpski, a inni od 18-tu, jak sam p. Prezydent, którego jednak nikt, szanujący się, pomimo różnic przekonania, lub punktu widzenia na osobę p. Prezydenta, „przybłądą” przecież by nie nazwał.

Jeżeli zaś wyrażenia tego p. Prezydenta miasta użył na posiedzeniu Rady Miejskiej w znaczeniu obelżywym, to widocznie na chwilę gniew musiał zamroczyć umysł p. Prezydenta, dzięki czemu zapomniał, że jest prezydentem — przedstawicielem miasta — osobą na razie pierwszą w mieście, której społeczeństwo przez wybór, na tę godność dużo dało, lecz od którego również ma prawo dużo żądać.

Czy pan prezydent zastanowił się, że ci, którzy go wybrali na tę godność, mogą po podobnym postępku p. Prezydenta głęboko się zastanowić, czy wybór ich był trafny i i nie panujący nad swemi słowami zasługuje, aby piastował tak odpowiedzialne, a zarazem zaszczytne stanowisko?

Państwo prezydencie miast! Grodno jest nader pcczołwe i cierpliwe.

Śmiało się d. broduszenie, gdy Pan robił w sprawie teatralnej rzeczy nieliczące z powagą, ani pańską, ani miasta. Śmiało się rozumując słusznie, że czyni Pan tem największą krzywdę samemu sobie, bowiem miasto uważało się kompromitowane przez Pana na wesoło, a więc nieszkodliwie. Tu jednak co innego — miarka przebrana i miasto ozyje się przez Pana skompromitowane zupełnie poważnie.

Podobnych „przybłądów” jest tu legion cały i wszyscy oni muszą ozyć się urażeni, gdyż dziś Skąpski, a jutro Iksiński, zasłużony sobie na Pańską nielaszkę zostanie w podobnie obelżywy sposób napięnowany przez Pana, jako głowę miasta.

Historja z teatrem, a ostatnio słynny „bojkot” — Prezesa R. M. i wyrażenie Prezydenta aż nadto wskazują, że czas już najwyższy aby ciało rządzące naszym miastem wzięło urlop nieograniczony i ustąpiło miejsca takim ludziom, którzy ani na smutno, ani wesoło kompromitować miasta nie będą.

Czas, aby Województwo czy Ministerstwo wejrzało w to dziwne sprawy i zgorzeniu, równającemu się skandalowi kres nakoniec polozły zechciało.

Czytajcie „Nadnemeński Kurjer Polski”

Proces komunistyczny

W dniu dzisiejszym Sąd Okręgowy w Grodnie, w składzie sędziów: Matusewicz (przewodniczący), Komara i Kaszubskiego, przy udziale prokuratora Bagińskiego przystąpił do rozpoznawania sprawy przeciwko: J. Eksztajnowi, Golubowi, F. Kapowiczowi, A. Stusznemu, M. Stokiszowi, G. Lewitanównie, P. Winickiemu, J. Szafranskiemu, S. Kopelowi, M. Feldlaufferowi, D. Krawcowi, M. Bandensonowi, Dorze Zylbersztejn i Pani Lew, oskarżonych z art. 102 cz. I k. k.

Oskarżonych bronią adwokaci: Dąbrowski i Honigwil z Warszawy, oraz Lobman, częściowo z wyboru, częściowo zaś z urzędu.

Wobec niestawienia się 4 świadków oskarżenia, oraz osk. Kopela i Feldlauffera, Sąd, po wysłuchaniu wniosków prokuratora i obrony, postanowił: niestawienictwo świadków uznać za nieprawne, wezwać takowych powtórnie, za osk. Kopelem i Feldlaufferem wysłać listy gończe, kaucje przez nich złożone skonfiskować na rzecz skarbu i sprawę niniejszą odroczyć. Jednocześnie Sąd zdecydował kosztą związane z odroczeniem tej sprawy rozłożyć solidarnie na osk. Kopela i Feldlauffera oraz świadka Chimkowskiego.

Wniosek obrony co do zmiany środka zapobiegawczego względem osk. Lew i Zylbersztejn uwzględnić, zamieniając areszt na kaucję w wysokości 200 zł. od osoby, zaś w stosunku do osk. Eksztajna, Goluba, Kapowicza, Stusznego i Stokisza pozostawić bez uwzględnienia.

Na tem postępowanie sądowe zamknięto.

Podana przez nas wzmianka o tem, że obronę części oskarżonych wnoszą Adw. Firstenberg jest nieścisłą.

Kronika Teatr Miejski

Dzisiaj poraz ostatni wesoła komedia St. Kiedrzyńskiego „Najsześcieliwszy z ludzi”. Komedia ta dzięki swojej zajmującej treści zdobyła rekord powodzenia w Warszawie. Na naszej scenie wystawiona bardzo starannie i reżyserowana przez autora spotkała się z ogólnym uznaniem prasy i publiczności.

Zobaczyć ją warto.

W piątek po raz ostatni „Karpac-cy górale”.

W niedzielę premiera świetnej krótkowidli „Wszyscy rodzimy się niewolnikami” z dyr. Skąpskim w roli głównej.

Konferencja

Wczoraj o godz. 8 wieczorem odbyła się zapowiadana konferencja właścicieli nieruchomości miejskich i ziemskich w sprawie wspólnej akcji co do długów banku ziemskiego. Wybrani zostali na zjazd do Wilna delegatów z miast całego terenu, objętego działalnością banku wileńskiego, adwokaci: Nielubowicz,

Zadał, Sztatman oraz p. L. Załucki. Po konferencji odbyło się posiedzenie Zarządu Zw. Wł. Nier. na którym omawiano sprawę wyjazdu i przygotowywano materiały w tym celu. Wyjazd delegacji nastąpi w sobotę.

Szegóły konferencji podamy następnie.

Wystawa obrazów

Od jutra od godz. 4—7 pp. w ciągu 4 dni urządzoną będzie z inicjatywy literata p. Kraczkiewicza w kinie teatrze Pałace wystawa obrazów polskich i rosyjskich artystów pp. Owińskiego, Chińskiego, Burokowa, Mirskiego, Grynczowski oraz pań Kraczkiewiczowej, Aleksiejskiej i innych.

Dochód przeznaczono na korzyść artystów emigrantów w Kaliszu. Wystawione będą obrazy olejne i okwarele.

Cena wejścia dla dorosłych 50 gr., dla uczniów i żołnierzy 30 gr.

Niewątpliwie artystyczna ta impreza zyska sobie poparcie szerokiego ogółu społeczeństwa.

Zabicie konia

Na szlaku Grodno — Druskieniki na 262 km. przez przejeżdżający pociąg № 715 został zabity koń.

Kradzież

Nochim Rezkiewicz, zam. przy ul. Brygidzkiej № 15, zameldował policji o dokonanej w jego mieszkaniu kradzieży kwiatów, przez niejaką Szczyńską Julję, zam. w Grodnie przy ul. Brygidzkiej № 18.

Sporządzone protokoły

I Komisariat P. P. w Grodnie sporządził protokół na Józefa Charatego zam. przy ul. Mała Trojeckiej 18, za opilstwo.

III Komisariat P. P. w Grodnie sporządził protokół na Aleksandra Makareńskiego zam. przy ul. Ch. Przystań № 11, za zakłócenie spokoju publicznego.

Mocne! Tanie! OBUWIE

Zawiadamy Sz. Publiczność, że otworzyliśmy Polską pracownię obuwia p. t. „ZGODA” Dominikańska 23

Zadaniem naszym jest zadowolnić całkowicie każdego naszego klienta solidnym wykonaniem naszych robót.

Nauczyciel i nauczycielka

Sily wykwalifikowane udzielają lekcji ze wszystkich przedmiotów, wchodzących w zakres szkół średnich po cenach przystępnych. Wiadomość w redakcji. 12—x

Uczennica starszego kursu Seminarjum Naucz. w Grodnie poszukuje lekcji w miejscu lub na wyjazd. Wiadomość w Redakcji 9 x

Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej O. K. III w Grodnie, Piłsudskiego 3

poleca artykuły spożywcze, wędliny, galanterję, towary białe, kosmetykę, kostjomy kąpielowe, bieliznę mięską i damską, przybory sportowe, meble, naczynia kuchenne — aluminiowe, emaljowane, szkło, porcelanę i fajans, wyborowe wina krajowe i zagraniczne, kilimy.

Geny konkurencyjne.

Hurt i detal.

Węgiel górnośląski najlepszej jakości po cenie 85 złotych za tonę loco stacja Grodno.

15—

ROZKŁAD

jazdy pociągów ważny od 5 czerwca 25 r.

№ poc.	Rodzaj pociągu	Przyjazd do Grodna		Odjazd z Grodna		Skład	Dokąd
		Godz.	Min.	Godz.	Min.		
256	Miesz.	1	20	—	—	Mosty	Grodno
704	Posp.	1	34	1	42	Zemgala	Warszawa Gł.
752/758	Osob.	1	28	2	08	Suwałki	Warszawa Wil.
711	Osob.	2	42	2	52	Warszawa Wil.	Wilno
751/754	Osob.	4	08	4	58	Warszawa Wil.	Suwałki
258	Miesz.	—	—	5	00	Grodno	Mosty
703	Posp.	4	35	4	48	Warszawa Gł.	Zemgala
257	Miesz.	—	—	6	25	Grodno	Jeziory
241	Osob.	9	26	10	01	Suwałki	Białystok
254	Miesz.	10	15	—	—	Mosty	Grodno
258	Miesz.	11	50	—	—	Jeziory	Grodno
714	Osob.	11	52	12	02	Zemgala	Warszawa Wil.
242	Osob.	—	—	18	30	Grodno	Suwałki
255	Miesz.	—	—	19	30	Grodno	Mosty
713	Osob.	14	10	14	20	Warszawa Wil.	Zemgala
243	Osob.	17	50	18	30	Białystok	Suwałki
712	Osob.	22	17	22	27	Wilno	Warszawa Wil.

ZAKŁADY GRAFICZNE

i PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KART DO GRY

Aleksander Łapin i S-ka

przyjmują zamówienia na wszelkie roboty

LITOGRAFICZNE

jak etykiety, plakaty, reklamy.

Specjalność — mechanicznie gumowane etykiety dla browarów i gorzelni.

Składajecie ofiary na L. O. p. P.

Czytajecie „Nadnieński Kurjer Polski”

P
KING
LA-CE
ulica Poctowa № 4.

ZA CHWILĘ ZAPOMNIENIA

W roli głównej

Italja Manzini

Nad program:

Harold Lloyd

Farsa w 2 akt.

Dramat życiowy w 8 aktach
Według znakomitej powieści
Aleksandra Parold

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA